

Сумський державний педагогічний університет
імені А.С.Макаренка

НН інститут/факультет _____

Кафедра педагогіки

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан/ _____ факультету
Директор _____ НН
інституту

(підпис) (ініціали та прізвище)

« _____ » _____ 201 ____

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПЕДАГОГІКА

(назва навчальної дисципліни)

галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальність Музичне мистецтво

(шифр і назва)

освітня-програма/програми _____

(назва)

Мова навчання українська

Погоджено науково-методичною
комісією

НН

інституту/факультету _____

« _____ » _____ 201 __р

Голова

(ПІБ, науковий ступінь, вч. звання)

Суми - 2019

Розробники:

1. ПБ, науковий ступінь, вчене звання, посада Бикова М.М.,
кандидат педагогічних наук

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри

Протокол № ____ від « ____ » _____ 20__ р.

Завідувач кафедри
Сбруєва А.А., д.пед.н., професор

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів –	бакалавр	Обов'язкова	
		Рік підготовки:	
2-й		-й	
Семестр			
3-4-й			
-й			
Лекції			
32 год.		год.	
Практичні, семінарські			
30 год.		год.	
Лабораторні			
год.		год.	
Самостійна робота			
116 год.		год.	
Консультації:			
2 год.		год.	
Загальна кількість годин -	Вид контролю: екзамен		

1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою є забезпечення науково-теоретичної підготовки майбутнього вчителя шляхом оволодіння професійно-педагогічними знаннями, формування його педагогічних поглядів, стимулювання процесу усвідомлення ним сутності законів виховання, навчання та розвитку, наукових основ організації педагогічної діяльності.

Завдання курсу спрямовані на озброєння майбутніх вчителів педагогічними знаннями, на формування на їх основі педагогічних умінь і навичок, на розвиток і виховання студентської молоді.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

- **знати:** філософські основи педагогіки, сучасні вітчизняні та зарубіжні педагогічні теорії;
- нормативні юридичні документи, що регламентують функціонування освітньої системи сучасної України;
- сутність виховання, його загальних і конкретних цілей і завдань, організаційних форм, засобів, методів розвиваючого соціально-значущого виховання;
- сутність розвиваючого навчання, його принципів, методів, організаційних форм;
- основи проблемного навчання та інших його видів;
- психологічні основи навчання, виховання й розвитку;
- наукові методи педагогічної діагностики, методи науково-педагогічного дослідження;
- зміст, форми й методи управління процесом самовиховання учнів, стимулювання їх позитивної самореалізації у всіх можливих сферах діяльності;
- основи педагогічного управління освітніми установами;
- основи підприємницької діяльності у сфері педагогічних послуг;
- сутність технологічного підходу до здійснення педагогічної діяльності.

вміти: застосовувати набуті знання у безпосередній практичній діяльності ґрунтуються на:

- рефлексії, тобто здатності ставити себе на місце школярів, розуміти їхній психічний стан у конкретному випадку, виявляти їхнє ставлення до вчителів, до навчання та виховання;
- умінні правильно обирати і оперувати методами педагогічної діагностики;
- умінні педагогічного прогнозування;
- умінні планування навчально-виховної діяльності;
- умінні правильного вибору і користування методами, прийомами, засобами навчально-виховної діяльності;
- умінні вибору доцільних організаційних форм навчання, виховання та

- розвитку;
- умінні актуального цілепокладання навчання, виховання та розвитку;
 - здатності до педагогічної адаптації;
 - умінні здійснювати всі види контролю за навчально-виховною роботою учнів, оперативно і об'єктивно оцінювати її;
 - умінні здійснювати аналіз своєї діяльності відповідно до вимог сучасної педагогічної теорії і практики.

2. Передумови для вивчення дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни є провідні навчальні та виховні системи, технології, форми та методи педагогічної діяльності вчителя в сучасній школі.

Міждисциплінарні зв'язки:

Навчальна дисципліна *Психологія* вивчення індивідуальних і вікових особливостей дітей різного віку, опанування методиками вивчення особистості, колективу, особливостей формування Я-концепції, мотивації діяльності та ін..

Перспективні міждисциплінарні зв'язки: навчальна дисципліна *педагогіка* закладає підґрунтя вивчення навчальних дисциплін:

Методика виховної роботи в оздоровчих таборах: принципи організації дозвіллевої діяльності, методи формування дитячого колективу, шляхи самореалізації учнів, методи та форми виховної роботи.

Історія педагогіки: формування знань студентів про зміни та особливості виховних систем в різні історичні епохи.

Порівняльна педагогіка: порівняльний аналіз виховних систем розвинутих країн світу.

Методика виховної роботи: підґрунтя формування у майбутніх класних керівників умінь урахувати виховні потреби сучасного суспільства, стратегічні завдання держави, потреби школи, індивідуальні особливості учнів, теоретико-методологічні засади виховання у реалізації виховної стратегії та забезпечення високого рівня психолого-педагогічної готовності майбутнього класного керівника до творчого і дієвого вирішення виховних завдань.

3. Результати навчання за дисципліною

Формулювання результатів навчання для обов'язкових дисциплін має базуватися на результатах навчання, визначених відповідною освітньою програмою (програмних результатах навчання) та деталізувати їх. Формулювання результатів навчання мають зазначати рівень їх сформованості, наприклад, через його достатність для вирішення певного

класу завдань професійної діяльності та/або подальшого навчання за освітньою програмою.

Знання	ПРЗ 2 ПРЗ 5 ПРЗ 8	
Уміння	ПРУ 4. ПРУ 6. ПРУ 7.	
Комунікація:	ПРК 1 ПРК 2.	

4. Критерії оцінювання результатів навчання

5.

Кількість балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
90 - 100	Вільно володіє навчальним матеріалом, висловлює власні думки, робить аргументовані висновки, рецензує відповіді інших студентів, творчо виконує індивідуальні та колективні завдання, самостійно знаходить додаткову інформацію, та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань, може аргументовано обирати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної творчої діяльності, вільно використовує знання для використання творчих завдань.
82 - 89	Вільно володіє навчальним матеріалом. Застосовує знання на практиці, узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні огріхи у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні знання на практиці. За зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою, має стійкі навички виконання завдань.

74 - 81	Вільно володіє навчальним матеріалом. Застосовує знання на практиці, але узагальнює і систематизує навчальну інформацію не в повній мірі, допускає огріхи у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні знання на практиці.
64 - 73	Володіє навчальним матеріалом, знає основні поняття навчального матеріалу, виконує поставлені завдання на репродуктивному рівні, має недостатньо стійкі навички виконання практичних завдань.
60 - 63	Володіє навчальним матеріалом поверхнево, фрагментарно, відтворює певну частину навчального матеріалу на рівні запам'ятовування, знає основні поняття навчального матеріалу. Має елементарні, нестійкі навички виконання завдання.
35-59	Має фрагментарні знання при незначному загальному обсязі навчального матеріалу, відсутні сформовані вміння та навички, допускає суттєві помилки під час відповіді. Планує та виконує частину завдання за допомогою викладача.
1 - 34	Студент не володіє навчальним матеріалом. Виконує лише елементи завдання, потребує постійної допомоги викладача.

Розподіл балів

Приклад для заліку

Поточний контроль										Разом
РОЗДІЛ 1					РОЗДІЛ 2					
Т 1.1	Т 1.2	Т 1.3	Т 1.4	МК	Т 2.1	Т 2.2	Т 2.3	Т 2.4	МК	2
Поточний контроль										32
3	3	3	3	2	3	3	3	3	2	
Контроль самостійної роботи										
				2					2	

Т 1.1, Т 1.2 ... Т 2.4 – теми розділів

Поточний контроль										Разом	Сума	Підсумковий (екз.)	Загальна сума
РОЗДІЛ III					РОЗДІЛ IV								
Т 3.1	Т 3.2	Т 3.3	Т 3.4	М К	Т 4.1	Т 4.2	Т 4.3	М К	ІН Д З	33	75	25	100
Поточний контроль													
3	3	3	3	2	3	3	3	2	4				
Контроль самостійної роботи													
			2		2								

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82 - 89	B	добре
74 - 81	C	
64 - 73	D	задовільно
60 - 63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного

		складання
1 - 34	Г	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

1. Засоби діагностики результатів навчання

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання: екзамени, тематичні та модульні тести, проекти, аналітичні звіти, презентації результатів виконаних індивідуальних навчально-дослідних завдань.

4. Засоби діагностики успішності навчання

Програма навчальної дисципліни

7.1. Інформаційний зміст навчальної дисципліни

Розділ 1. ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ.

Тема 1. Педагогіка в системі наук про людину.

Тема 2. Методологія та методи науково-педагогічного дослідження.

Тема 3. Розвиток, соціалізація і виховання особистості.

Тема 4. Педагогічний процес як система і цілісне явище.

Закономірності і принципи педагогічного процесу.

Розділ 2. ТЕОРІЯ ВИХОВАННЯ.

Тема 1. Виховання в цілісному педагогічному процесі. Зміст виховання.

Тема 2. Основи громадянського виховання.

Тема 3. Загальні методи виховання.

Тема 4. Організаційні форми виховної роботи.

Тема 5. Педагогічні основи розвитку виховного потенціалу колективу.

Тема 6. Педагогічні основи діяльності класного керівника.

Тема 7. Педагогічне керівництво самовихованням учнівської молоді.

Тема 8. Місце і роль сім'ї у вихованні. Суспільні інститути виховання.

Тема 9. Виховна робота з педагогічно занедбаними дітьми.

Розділ 3. ТЕОРІЯ ОСВІТИ І НАВЧАННЯ.

Тема 1. Актуальні завдання сучасної дидактики. Навчання в цілісному педагогічному процесі.

Тема 2. Зміст освіти як фундамент базової культури особистості.

Тема 3. Методи та засоби навчання.

Тема 4. Форми організації навчання.

Тема 5. Урок як основна форма організації навчання.

Тема 6. Педагогічна діагностика результатів навчально-пізнавальної діяльності.

Тема 7. Поетапне створення індивідуального освітнього проекту.

Тема 8. Атестаційна контрольна робота.

Розділ 4. ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ЗАГАЛЬНООСВІТНІМ НАВЧАЛЬНИМ ЗАКЛАДОМ.

Тема 1. Організаційні основи управління вітчизняною школою.

Тема 2. Методична робота в школі.

Тема 3. Поняття про педагогічні інновації і передовий педагогічний досвід.

Тема 4. Вивчення та узагальнення передового педагогічного досвіду

Тема 5. Інноваційні освітні технології: суть, провідні завдання, роль у навчально-виховному процесі.

Тема 6. Оптимізаційний потенціал технологізації в освіті.

Тема 7. Поетапне створення індивідуального освітнього проекту.

Тема 8. Атестаційна контрольна робота.

7.2. Структура та обсяг навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин							
	Денна форма							
	Усього	у тому числі						
Лекції		Практ.	Лабор.	Конс.	Самост.р			
РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ.								
Тема 1.1. Педагогіка в системі наук про людину.	11	2	2			7		
Тема 1.2. Методологія та методи науково-педагогічного дослідження.	11	2	2			7		
Тема 3. Розвиток, соціалізація, виховання особистості.	11	2	2			7		
Тема 4. Педагогічний процес як система і цілісне явище. Закономірності принципи педагогічного процесу.	11	2	2			7		
	44	8	8			28		
РОЗДІЛ 2. ТЕОРІЯ ВИХОВАННЯ.								
Тема 2.1. Виховання в цілісному педагогічному процесі. Зміст виховання.	11	2	2			7		
Тема 2.2. Загальні методи виховання	11	2	2			7		
Тема 2.3. Організаційні форми виховної роботи	11	2	2			7		

Тема 2.4. Педагогічні основи розвитку виховного потенціалу колективу	11	2	2			7	
ІНДЗ	3						
	47	8	8			28	
РОЗДІЛ 3. ТЕОРІЯ ОСВІТИ І НАВЧАННЯ							
Тема 3.1. Актуальні завдання сучасної дидактики.	11	2	2			7	
Тема 3.2. Зміст освіти як фундамент базової культури особистості.	11	2	2			7	
Тема 3.3. Методи та засоби навчання.	11	2	2			7	
Тема 3.4. Форми організації навчання.	11	2	2			7	
Тема 3.5. Урок як основна форма організації навчання.	11	2	2			7	
	55	10	10			35	
Розділ 4. ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ЗАГАЛЬНООСВІТНІМ НАВЧАЛЬНИМ ЗАКЛАДОМ.							
Тема 4.1. Управління: суть, історія розвитку, сучасний стан управління освітою.	11	2	2			7	
Тема 4.2. Процес управління	11	2	2			7	
ІНДЗ	3						
	25	4	4			14	
Усього годин	171	32	30			116	

Теми практичних (семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Педагогіка в системі наук про людину	2
2	Методологія і методи науково-педагогічного дослідження	2
3	Розвиток, соціалізація і виховання особистості	2
4	Педагогічний процес як система і цілісне явище. Закономірності і принципи педагогічного процесу	2
5	Навчання в цілісному педагогічному процесі	2
6	Методи та засоби навчання	2
7	Форми організації навчання	2
8	Урок як основна форма організації навчання	2
9	Виховання в цілісному педагогічному процесі. Зміст виховання	2
10	Основні напрями виховання	2
11	Загальні методи виховання	2
12	Організаційні форми виховної роботи	2
13	Педагогічні основи розвитку виховного потенціалу колективу	2
14	Управління: суть, історія розвитку, сучасний стан управління освітою.	
15	Інноваційні освітні технології: суть, провідні завдання, роль у навчально-виховному процесі	2
	Разом	30

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Педагогіка в системі наук про людину	7
2	Методологія і методи науково-педагогічного дослідження	7
3	Розвиток, соціалізація і виховання особистості	7
4	Педагогічний процес як система і цілісне явище. Закономірності і принципи педагогічного процесу	7
5	Навчання в цілісному педагогічному процесі	7
6	Методи та засоби навчання	7
7	Форми організації навчання	7
8	Урок як основна форма організації навчання	7
9	Виховання в цілісному педагогічному процесі. Зміст виховання	7
10	Основні напрями виховання	7
11	Загальні методи виховання	7
12	Організаційні форми виховної роботи	7
13	Педагогічні основи розвитку виховного потенціалу колективу	7
14	Управління: суть, історія розвитку, сучасний стан управління освітою.	7
15	Інноваційні освітні технології: суть, провідні завдання, роль у навчально-виховному процесі	7
	Разом	116

8. Рекомендовані джерела інформації

Базова

1. Алексюк А.М. Педагогіка вищої освіти України. Історія. Теорія. Підручник. - К.: Либідь, 1998. - 560 с.
2. Андрущенко В. П., Бех І. Д., Волощук І. С., Глузман О. В., Гузій Н. В., Дем'яненко Н. М.. Педагогіка вищої школи: підручник / АПН України; Інститут вищої освіти / Василь Григорович Кремень (ред.). — К. : Педагогічна думка, 2009. — 256с.
3. Бабанский Ю.К. Избранные педагогические труды. - М.: Педагогика, 1989. - 560 с.
4. Бех І. Школа особистісно орієнтованої педагогіки // Позакласний час. – 2010. –№3. – Вкладка.
5. Бозиев Р.С. Педагогическое исследование: социально-гуманитарный аспект// Педагогика. - 2005. - №6. - С. 23-31.
6. Бондар В. Дидактика. - К., 2005. - С 78-96.
7. Васьков Ю.В. Педагогічні теорії, технології, досвід (Дидактичний аспект). - Х.: Скорпіон, 2000. - 120 с.
8. Введение в научное исследование по педагогике: Учебное пособие для студентов педагогических институтов / Под ред. В.И.Журавлева. - М.: Просвещение, 1988. – 239 с.
10. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи. - Київ: Центр навчальної літератури, 2003. - 316 с.
11. Волкова Н.П. Педагогіка. - К.: Академвидав, 2002. - 576 с.
12. Галузинський В.М., Євтух М.Б. Педагогіка: теорія і історія. - К.: Вища школа. 1995. - 237 с.
13. Гончаренко С. Український педагогічний словник. - Київ: Либідь, 1997. - 376 с.
14. Гончаренко С.У. Методологічні характеристики педагогічних досліджень// Вісник Академії педагогічних наук України. - 1993. - №3. - С. 11-23.
15. Гончаренко С.У. Педагогічні дослідження: Методичні поради молодим науковцям. - К., 1995. – 123 с.
16. Гончаренко С. У. Методологічні особливості наукових поглядів на педагогічний процес / С У. Гончаренко, В. С Кушнір, Г. А. Кушнір // Шлях освіти. - 2008.-№ 4. – С. 2-10.
17. Гончаренко С. Фундаменталізація освіти як дидактичний принцип // Шлях освіти. - 2008. - №1.-С 2-6.
18. Державна національна програма "Освіта" (Україна ХХІ століття"). - К., 1994. - 62 с.
19. Державна програма „Вчитель” //Освіта в Україні. - 2002. - № 27.
20. Державний стандарт базової і повної середньої освіти // Освіта України. - 2000. - №5. - 20 січня. - С. 8-9.
21. Журавлев В.И. Педагогика в системе наук о человеке. - М.: Педагогика, 1990. - 168 с.

22. Загальна педагогіка: лекції: навч.-метод. посібник / Кам'янець-Подільський держ. ун-т / Е.І. Федорчук (авт.-упоряд.), В.В. Федорчук (авт.-упоряд.). — Кам'янець-Подільський : Видавець ПП Зволейко, 2007. — 284с.
23. Загвязинский В.И., Астаханов Р. Методология и методы психолого-педагогического исследования. - М.: Академия, 2001. - 208 с.
24. Зайченко І.В. Педагогіка. - Чернігів, 2003. - С 158-193.
25. Закон України "Про загальну середню освіту" //Відомості Верховної Ради. - 1999. - №28.
26. Закон України "Про освіту" //Освіта. - 1996. - 21 серпня.
27. Клименко В.В. Как воспитать вундеркинда. - Харьков, 1996.
28. Конвенція ООН про права дитини. - К., 1999.
29. Конституція України. - К., 1996.
30. Концепція громадянського виховання особистості в умовах розвитку української державності //Шлях освіти. - 2000. - №3.
31. Концепція національного виховання //Рідна школа. - 1995. - №6.
32. Концепція превентивного виховання дітей і молоді. В кн.: Робоча книга вихователя. Випуск 1. /Укладачі О.І. Тимчишин, В. І. Уруський. - Тернопіль, 2000. – С.67-97.
33. Кузьмінський А.І., Омеляненко В.Л. Педагогіка. - Київ: „Знання-Прес”, 2003. - 418 с.
34. Кутьев В.О. Системная методология современного педагогического
35. исследования// Педагогика. - 2005. - №5. - С. 21-29.
36. Лихачев Б.Т. Педагогика. Курс лекций. Учебное пособие для студентов
37. педагогических учебных заведений и слушателей ИПК и ФПК. - М.: Педагогика, 1992. - 528 с.
38. Лозова В.І. Цілісний підхід до формування пізнавальної активності школярів/ Харк. держ. пед. ун-т ім. Г.С.Сковороди. - 2-е вид., доп. - Харків: «ОВС», 2000. - 164 с.
39. Лозова В.І., Троцько Г.В. Теоретичні основи виховання і навчання: Навчальний посібник. - Харків: «ОВС», 2002. - 400 с.
40. Малафійк І.В. Дидактика. - К., 2005. – 295 с.
41. Модульно-рейтингова система. Загальні положення та методичні рекомендації/ Укл. Л.В.Пшенична. - Суми: Сум ДНУ ім. А.С.Макаренка, 2004. – 44 с.
42. Мойсеюк Н.Є. Педагогіка. Навчальний посібник: 2-е вид. - К.. 1999. – 350 с.
43. Наука управління загальноосвітнім навчальним закладом: Навчальний посібник/ Т.М.Десятов, О.М.Коберник, Б.Л.Тевлін, Н.М.Чепурна. - Харків: Видавнича група „Основа, 2003. - 240 с.
44. Національна доктрина розвитку освіти в Україні у ХХІ столітті. - К.: „Шкільний світ”, 2001. - 24 с.
45. Никитин Б.П. Ступеньки творчества или развивающие игры. - М.: Просвещение, 1989. - 160 с.
46. Омеляненко С.В. Педагогіка: Тестові завдання: Навч. посіб. – К.: Знання, 2008. – 391 с. – (Вища освіта ХХІ століття).

47. Орлов Л. Личность и сущность. Внешнее и внутреннее "я" человека // Вопросы психологии. - 1995. - №2.
48. Освітні технології: Навч.-метод, посіб./ О.М.Пехота, А.З.Кіктенко, О.М.Любарська та ін.; За заг. ред. О.М.Пехоти. - К.: А.С.К., 2001. - 256 с.
49. Основи національного виховання: Концептуальні положення / Кузь В.Г., Руденко Ю.Д., Сергійчук З.О. - К., 1993. - 152 с.
50. Педагогика. Учебное пособие для студентов пединститутов / Под ред. Ю.К.Бабанського. - М.: Педагогика, 1988. - 479 с.
51. Педагогика: Учебное пособие для студентов педагогических учебных заведений / Под ред В.А.Сластенина. - М.: Педагогика, 1997. - 512 с.
52. Педагогіка / За ред. М.Д.Ярмаченка. - К.: Вища школа, 1986. - 540 с.
53. Педагогіка: опорний конспект лекцій: навч.-метод. посібник / Чернівецький національний ун-т ім. Юрія Федьковича / В.С. Филипчук (уклад.). — Чернівці : Рута, 2009. — 37с.
54. Подласый И.П. Педагогика. Новый курс: Учебник: В 2 кн. - М.: Изд. Центр ВЛАДОС, 1999. - Кн.1: Общие основы. Процесс обучения. - 576 с.
55. Подласый И.П. Педагогика. Новый курс: Учебник: В 2 кн. - М.: Изд. Центр ВЛАДОС, 1999. - Кн. 2: Процесс воспитания. - 256 с.
56. Пометун О.І та ін. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: Наук.-метод. посібн./ О.І.Пометун, Л.В.Пироженко; За ред. О.І.Пометун.- К.: А.С.К., 2005. - 192с.
57. Пометун О., Пироженко Л. Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід. -К., 2002. - 135 с.
58. Практикум з педагогіки / За заг. ред. О.А.Дубасенюк, А.В.Іванченка. - К., ІСДО, 1996. - 432 с.
58. Родинна педагогіка: Навчально-метод. посібник/ А.А.Марушкевич, В.Г.Постовий, Т.Ф.Алексеєнко та ін. - К.: Видавець ПАРАПАН, 2002. - 216 с.
59. Рудницька О.П., Болгарський А.Г., Свистельников Т.Ю. Основи педагогічних досліджень. - К.: Експрес-об'ява, 1998. - 143 с.
60. Селевко Г.К. Современные образовательные технологии. - М.: Народное образование, 1998. - 360 с.
61. Сидоренко В.К., Дмитренко П.В. Основи наукових досліджень: навчальний посібник для вищих педагогічних закладів освіти. - Київ: РННЦ „Деніта”, 2000. - 259 с.
62. Стельмахович М.Г. Українська народна педагогіка. - К., 1997. - 232 с. 63. Степанов О.М., Фіцула М.М. Основи психології і педагогіки. - К.: Академвидав, 2003. - 546 с.
64. Трухін І.О., Шпак О.Т. Основи шкільного виховання: Навчальний посібник. - К.: „Центр навчальної літератури”, 2004. - 368 с.
65. Фіцула М.М. Педагогіка. -К.: Видавничий центр „Академія”, 2000. – 544 с.

66. Фіцула М.М. Педагогіка. Навч. посібник для студентів пед. навч. закладів. - Тернопіль: Підручники і посібники, 1996. - 140 с.

67. Хуторской А.В. Современная дидактика. - С.-Петербург, 2001. - 533 с. 68. Цільова комплексна програма „Вчитель” // Освіта України, 1996, №64. 69. Чельшнікова М.Б. Теория и практика конструирования педагогических тестов: Учебное пособие. - М.: Логос, 2002. - 432 с.

70. Фіцула М.М. Педагогіка. -К.: Видавничий центр „Академія”, 2000.- 544 с.

71. Ягупов В.В. Педагогіка. - К.: Либідь, 2002. - 560 с.

72. Якса Н.В. Педагогіка-К., 2007.-С. 65-84.

73. Ярошенко О.Г. Групова навчальна діяльність школярів: теорія і методика. - К.: Партнер, 1997. - 193 с.

Допоміжна

1. Абашкіна Н.В., Бережна СП., Дорошевич В.О. Нові підходи до розробки сучасних педагогічних досліджень // Рідна школа. - 1994. - №3-4. - С. 41-43.
2. Алгоритм діяльності в компетентісно зорієнтованій освіті // Директор школи. Україна. -2009. -№1. - С 27-29.
3. Алимурдова И. Б. Организация ролевых учебных занятий //Педагогика. -2008.-№2.-С.40-43.
4. Адамова А.М. Впровадження особистісно зорієнтованої моделі навчально - виховного процесу // Управління школою. - 2008. - №11. - С.2-12.
5. Афанасьев А. Виховне середовище в Україні: проблеми та шляхи їх вирішення // Рідна школа. — 2008. - №6. - С.23 - 26.
6. Барабаш М. Комп'ютерні технології в системі освіти // Директор школи. Україна. -2010. -№1. - С. 42-46.
7. Барановська О. Дидактичні умови реалізації інтерактивних форм організації навчання в профільній школі // Історія в школі. - 2007. - №3. - С.14-18.
8. Бевз О. Питання дитячої обдарованості в американській системі шкільної освіти// Рідна школа. - 2006. - №. - С. 79-81.
9. Бех І.Д. Виховання особистості. У двох книгах. Кн. І.: особистісно-орієнтований підхід. Теоретико-технологічні засади. -К.: „Либідь”, 2003. - 278 с.
10. Бех І. Д. Теоретико-прикладний сенс компетентісного підходу в педагогіці// Педагогіка і психологія. - 2009. - №2. - С. 26-31.
11. Білоконь Л. Метод проєктів у навчально-виховному процесі // Директор школи, ліцею, гімназії. -2009. -№5. - С. 15-17.
12. Божко І. Розвиток пізнавальної активності засобами особистісно орієнтованого навчання // Початкове навчання та виховання. - 2009. - № 16/18. - / С 31-38.
13. Бойко А. Людиноцентризм як принцип особистісно зорієнтованого

- навчання //Вища освіта України. - 2008. - №4. - С. 37-43. Бобир Г. Метод проектів у сучасній школі // Біологія. -2008. - №13, травень. - С 12-13.
14. Бугрій О. Формування уміння навчатися // Рідна школа. - 2009. - №4. -С 17-21.
 15. Брызгалова СИ. Гипотеза педагогического исследования как объект методологической рефлексии // Педагогическое образование и наука. - 2007. -№1.-С.4-7.
 16. Бондар В.І. Теорія і технологія управління процесом навчання в школі. - К.: Школяр, 2000. - 247 с.
 17. Будзан Б. Менеджмент в Україні: сучасність і перспективи. - К.: Основи, 2001. - 176 с.
 18. Василів Н. Сучасний урок - спільна творчість учителя та учнів // Відкритий урок: розробки, технології, досвід - 2006. - №23—24. – С. 1-15.
 19. Ващук С. Виховання стійкої позитивної мотивації навчальної діяльності учнів //Директор школи. - 2008. - № 4, жовтень. - С 27-29.
 20. Волощук І., Шепотько В. Фактологічна підготовка педагогів до роботи з обдарованими й талановитими школярами // Рідна школа. - 2006. - №9. - С. 73-75.
 21. Вергун Н. Проблемне навчання як засіб формування пізнавальних і творчих здібностей учнів // Директор школи - 2006. - № 27-28, липень. - С 33-36.
 22. Ворон М. Демократизація навчання, або як розуміється навчання // Директор школи. Україна. - 2006. - №10 . -С.44-57.
 23. Волосюк М.А. Проблемне навчання як провідний метод розвиваючого навчання в умовах особистісно орієнтованої парадигми освіти // Управління школою. - 2005. - №16/18. - С.56-69.
 24. Виховання як складова цілісного педагогічного процесу // Завуч : газ. для заст. дир. серед, навч. закл. - 2008. - Верес. (№ 26). - С 7-8.
 25. Вишковський І.В. Методи активізації пізнавальної діяльності // Історія та правознавство. - 2007. - № 12. - С 2-7.
 26. Галузяк Василь Михайлович, Сметанський Микола Іванович, Шахов Володимир Іванович. Педагогіка: навч. посібник для студ. вищих пед. навч. закл.. — 4-те вид., випр. і доп. — Вінниця : Державна картографічна фабрика, 2007. — 400с.
 27. Гладунський В.Н. Урок залишається основою навчального процесу // Обдарована дитина. - 2006. - № 8. - С 19-28.
 28. Гончаренко СУ. Проблеми гуманітаризації змісту шкільної освіти// Педагогіка і психологія. - 1999. - №4.
 29. Григоренко В. Проблеми сучасного шкільного підручника // Директор школи. - 2000. - №6.
 30. Гузеев В. Индивидуализация профильного обучения // Народное образование. -2009. -№9. – С. 137-142.
 31. Даневич С. Система позакласної навчальної діяльності учнів як фактор

- розвитку їх інтересів // Рідна школа. - 2009. - №7. - С 66-67.
32. Даниленко Л. Створюємо лінію індивідуального навчання // Директор школи. Україна. –2009. –№2. – С. 3-11.
 33. Джагаєва Т.Е. Наблюдение и эксперимент в учебно-познавательном процессе // Педагогические технологии. - 2006. - №4. - С. 55-60.
 34. Десятов Т.М., Касярум Н.В., Прокопенко Л.І. Урок як основна форма навчального процесу. - Черкаси: Вид-во ЧДУ, 2000. - 253 с.
 35. Дубасенюк О.А. Основи теорії та методики професійної виховної діяльності педагога: Монографія. - Житомир: Житомир, держ. пед. ін-т, 1994. - 260 с.
 36. Дубинська А. Сутність та актуальність інноваційних педагогічних технологій // Завучу. Усе для роботи. –2010. –№4. – С. 2-8.
 37. Жосан О. Педагогічний експеримент // Управління школою. –2009. –№27. – С. 2-39.
 38. Жук Л. Джерело багатства держави: робота з обдарованою молоддю в умовах сучасної освітньої системи // Управління школою. - 2009. - № 10, травень. - С. 21-22.
 39. Жук Л. Обдарована дитина в умовах сучасної освітньої системи // Обдарована дитина. - 2009. - № 1. - С 3-7.
 40. Житник Б.О. Методи навчання та активізації пізнавальної діяльності учнів // Управління школою. - 2005. - № 13, травень. - С 9-16.
 41. Завалевський Ю., Прокопович Ю., Сагарда В. Модель процесу виховання в закладах освіти // Відкритий урок. - 2006. - №7-8, квітень. - С. 63-73.
 42. Зосименко О.В. Особливості організації проектної діяльності студентів під час вивчення педагогічних дисциплін: Методичні рекомендації для викладачів та студентів педагогічних вищих навчальних закладів. - Суми: СумДПУ ім. А.С. Макаренка, 2005. - 44 с.
 43. Еремкина О-В. Формирование психодиагностической культуры учителя V // Педагогика. - 2007. - №1. - С.59-65.
 44. Іванчук Г. Проблеми творення людини в історії філософської думки// Рідна школа. - 2006. - №. . – С. 69-71.
 45. Іванюк Г. Специфічні чинники впливу на розвиток особистості учня в освітньому середовищі сільської школи // Рідна школа. - 2006. - №5. - С. 28-31.
 46. Іванова Е. Дидактика в информационном обществе // Педагогика. – 2009. –№10. – С. 8-15.
 47. Кларин М.В. Педагогическая технология в учебном процессе. - М.: Знание, 1989. - 80 с.
 48. Козлова Г. За технологіями активного навчання // Вища освіта України. - 2002. - №2. - С. 42-46.
 49. Коломієць Н. Інтерактивні технології в особистісно-орієнтованій освіті // Відкритий урок. - 2006. - № 9-10. – С. 12-16.
 50. Конопка О. Як використовувати презентації // Директор школи. Україна. –2010. –№1. – С. 55-62.

51. Корсакова О. Про технологію диференційованого навчання // Рідна школа. - 2001. - №9. - С.44-46.
52. Корсакова О., Трубачова С Дидактичні підходи до оновлення змісту освіти// Відкритий урок. - 2006. - №5-6, березень. - С. 3-16.
53. Корсакова О., Трубачова С Зміст сучасної шкільної освіти // Відкритий урок. - 2006. - №3-4, лютий. - С. 3-12.
54. Костенко В. Модульно-розвивальне навчання: від управління до методичного забезпечення // Рідна школа. - 2000. - №7. – С. 17-23.
55. Кравець Н. Особливості розумової працездатності школярів в умовах інклюзивної форми навчання // Рідна школа. –2009. –№11. – С. 52-55.
56. Кремень В. Профільна школа: як досягти перспективи // Освіта. – 2010. –№12, 10-17 березня. – С. 4-5.
57. Крижко В., Малихін А., Ткач В. Народно-педагогічні традиції осіннього календарного циклу в етногенезі українців// Рідна школа. – 2006. - №9. - С. 59-63.
58. Крыжко В.В., Павлютенков Е.М. Основы менеджмента в образовании: теория, практика и психология успешного управления. –Запорожье: Просвіта, 2000. - 320 с.
59. Кудін А. Електронні книги і навчальний процес // Директор школи, лицею, гімназії. –2010. –№3. – С. 54-61.
60. Кукушин В. Ігрові технології на уроках// Відкритий урок. - 2006. - №11-12, червень. - С. 3-10.
61. Куписевич Ч. Основы общей дидактики. - М.: Высшая школа, 1986. – 386 с.
62. Кутьев В.О Системная методология современного педагогического исследования// Педагогика. - 2005. - №5. - С. 21-29.
63. Козак Т. Кредитно-модульна система: перші результати впровадження // Рідна школа. - 2005. - № 12. - С 22-25.
64. Караманов О. Розвиток пізнавальної активності учнів засобами музейної педагогіки // Рідна школа. -2008. - №1. - С 57-58.
65. Кодак Н. І. Інтерактивні технології / Н. І. Кодак // Економіка в школах України. – 2011. – № 1. – С.6-12.
66. Колесов Д. Хлопчики та дівчатка: психологічні розходження // Відкритий урок: розробки, технології, досвід. - 2007. - № 9. - С 37-44.
67. Колесник А. Розумовий розвиток // Директор школи. - 2008. - №16,квітень. - С. 3-12.
68. Кононко О. Відмінності хлопчиків та дівчаток та урахування їх у педагогічній діяльності // Шкільний світ - 2006. - № 46, грудень. - С 4-9.
69. Кочерга О. Дівчатка: які вони?: психофізіологічні особливості // Початкова школа. - 2009. - № 7. - С 3-7.
70. Кочерга О. Психофізіологія учнів початкової школи // Початкова школа. - 2009. - № 2. - С 55-59.
71. Кочерга О. Хлопчики: які вони?: психофізіологічні особливості // Початкова школа. - 2009. - № 6. – С. 4 -7.

72. Кирилюк Л. Активне навчання : інструментарій та методи/ Л. Кирилюк та ін. // Практична психологія та соціальна робота. - 2006. - №1. - С. 43-48.
73. Кудрей С. О. Тестовий контроль як засіб підвищення ефективності навчального процесу / С. О. Кудрей // Інформатика в школі. – 2011. – № 3. – С.2-7.
74. Кужелева Л. Структурний аналіз уроку // Підручник для директора. - 2008.-№1.-С.63-68.
75. Кульчицька О.І. Обдарованість: природа і суть // Обдарована дитина. - 2007.-Ш.-С.17-24.
76. Курбатов С. Феномен інновацій // Управління освітою. –2010. –№14. – С. 3-6.
77. Кушнір В. Пошуки науково-практичних підходів у дослідженні феномену дитячої обдарованості//Рідна школа. — 2009. - №4. - С 66-69.
78. Левчук Л., Жинжило В. Проектное обучение и российская школа//Экологическое образование. - 2001. - №3. - С. 9-14.
79. Мадзігон В. Засоби навчання нового покоління для закладів освіти // Педагогічна газета. –2010. –№1, січень. – С. 4-5.
80. Макеева А. Г. О формировании основ культуры здоровья у подростков // Биология в школе. - 2008. - №1.- С.3-7.
81. Мальований Ю. Педагогічна сутність гуманізації навчання // Шлях освіти. - 1997. - №2.
82. Мартиненко С. Пріоритети виховної роботи у сучасній школі//Відкритий урок. - №1-2, січень. – С. 62-66.
83. Мартиненко С, Хоружа Л. Методи навчання та їх класифікації//Відкритий урок. - 2006. - №1-2, січень. - С. 3-14.
84. Мартинець Л. Проектна діяльність у професійному становленні старшокласників. Програма факультативного курсу / Л.А. Мартинець // Виховна робота в школі. - 2011. - № 2. - С. 41-55.
85. Матяш Н.В. Проектный метод обучения в системе технологического образования // Педагогика. - 2000. - №4. - С. 38-44.
86. Мосіяшенко В.А. Українська етнопедагогіка: Навч. посібник. - Суми: ВТД „Університетська книга“, 2005. - 176 с.
87. Моисеенко Е. Дистанционное образование в школе // Директор школы. Україна. –2010. –№2. – С. 51-54.
88. Михайлик Л. Формування освітнього середовища для розвитку обдарованої дитини // Обдарована дитина. –2010. –№4. – С. 7-11.
89. Народна педагогіка: світовий досвід / Уклад. А.І.Кузьмінський, В.Л.Омеляненко. - К.: „Знання-Прес, 2003. - 124 с.
90. Наука про розвиток людини // Відкритий урок. - 2006. - №5-6. - С. 88.
91. Наука управління загальноосвітнім закладом: Навчальний посібник/ Т.М.Десятов, О.М.Коберник, Б.Л.Тевлін, Н.М.Чепурна. - Харків: Видавнича група „Основа, 2003. - 240с.
92. Никитин Б.П. Ступеньки творчества или развивающие игры. - М.: Просвещение, 1989. - 160 с.

93. Нурмухамедов Г. Мультимедийный учебник // Информатика и образование. – 2010. – №6. – С. 29-34.
94. Одаренные дети: Пер. с англ. / Общ. Ред. Г.В. Бурменской и В.М.Слуцкого. -М.: Прогресс, 1991. - 376 с.
95. Організація та методика дослідження // Підручник для директора. – 2010. – №3. – С. 28-37.
96. Орлова, С. В. Розвиток дослідницьких умінь старшокласників / С. В. Орлова // Завучу. Усе для роботи : наук.-метод. журн. - 2011. - № 11/12. - С. 7-9. - Бібліогр.: 4 назв.
97. Осипов П.Н. Стимулирование самовоспитания учащихся. - Казань: Карпол, 1997. - 234 с.
98. Особливості застосування індивідуальних освітніх проектів у профільних класах: Методичні рекомендації для вчителів загальноосвітніх шкіл, гімназій, ліцеїв/ Укл. С.Е.Генкал. - Суми: СумДПУ ім.А.С.Макаренка, 2005. – 40 с.
99. Остапенко А. Засвоєння знань та освоєння умінь: подібність і розходження процесів // Завуч. – 2009. – №7, березень. – С. 3-6.
100. Островерхова Н. Концепції аналізу уроку // Відкритий урок. - 2006. - №1-2, січень. - С. 89-92.
101. Островерхова Н. Підготовка до спостереження уроку // Відкритий урок. - 2006. - №3-4, лютий. – С. 69-71.
102. Островерхова Н.М. Аналіз уроку: концепції, методики, технології. - Київ: „ІНКОС”, 2003. - 352 с.
103. Островерхова Н. Нетипові форми організації навчання та їх аналіз // Відкритий урок: розробки, технології, досвід. - 2007. - № 3. - С 62-80; - № 4. -С. 73-82.
104. Островерхова Н. М. Методологія аналізу якості уроку як педагогічної системи : Монографія. - Х.: ТИТУЛ, 2008. - 402 с
105. Падалка В.О. Інтенсивні освітні технології // Вища освіта України. - 2002. - №2. – С. 91-95.
106. Паламарчук В.Ф., Румянцева Д.І., Антипова О.Й. У пошуках нестандартного уроку // Рідна школа. - 2001. - №11. - С. 54-55.
107. Паламарчук О.М. Культурологічні проекти в змісті профільної школи // Метод проектів: традиції, перспективи, життєві результати: Практико зорієнтований збірник. -К., 2003, с. 174-179.
108. Паламарчук В. Навчаючи, розвивати та виховувати // Директор школи. Україна. - 2006. - № 9. - С 6-17.
109. Панченков А. Досвід створення інтерактивного підручника // Відкритий урок. - 2006. - №11-12, червень. - С. 29-38.
110. Пахомова Н.Ю. Метод учебного проекта в образовательном учреждении: Пособие для учителей и студентов педагогических вузов. - М.: АРКТИ, 2003. -112с.
111. Педагогічні технології у неперервній освіті: Монографія (Сисоєва С.О., Алексюк М.А., Воловик П.М. Кульчицька О.І. та ін.)/ За ред. С.О. Сисоєвої. - Київ: Віпол, 2001. - 502 с.

112. Підкасистый П.И., Хайдаров Ж.С. Технология игры в обучении и развитии. - М.: РПА, 1996.
113. Пинка В. Мій погляд на сучасний педагогічний процес / Н. Пинка // Відкритий урок : розробки, технології, досвід. - 2008. - № 3. - С 18-19.
114. Підласий І.П. Проектуємо навчальний процес // Математика в школах України. - 2009. - № 25/26. - С 20-25.
115. Підласий І.П. Закономірності, принципи, методи навчання // Управління школою. - 2009. - №22/24. - С. 2-22.
116. Підласий І. Модульні надбудови: продуктивна педагогіка // Біологія. - 2010. - №14. - С. 2-6.
117. Пічкур Д. Я в житті моєї школи: яким має бути навчання з точки зору школяра // Завуч. - 2007. - №4, лютий. - С.22.
118. Порецький А. Активізація пізнавальної діяльності учнів // Управління школою. - 2008. - №33. - С 21-23.
119. Полат Е. Метод проектів: типологія і структура// Лучшие страницы педагогической прессы. - 2004. - №1. - С. 9-17.
120. Положення про загальноосвітні навчальні заклади// Освіта України. - 2000. - 1 вересня.
121. Пометун О. Активні і інтерактивні методи навчання : до питання про диференціацію понять // Шлях освіти. - 2004. - №3. - С. 10-16.
122. Поташник М., Моисеев А. Шкільне управління: сутність, призначення, науковість, основи, проблеми// Підручник для директора. - 2002. - №1-8.
123. Практикум з педагогіки: Навч. посібник: Вид.3-тє/ за заг. ред.. О.А.Дубасенюк. - К.: „Центр навчальної літератури”, 2004. - 464 с.
124. Практична педагогіка виховання: Посібник з теорії і методики виховання/ за ред. М.Ю.Красовицького. - Київ-Івано-Франківськ: ПЛАЙ, 2000. - 218 с.
125. Примірне положення про раду загальноосвітнього навчального закладу// Інформаційний збірник Міністерства освіти і науки України. - 2001. - №8.
126. Примірний статут загальноосвітнього навчального закладу// Інформаційний збірник Міністерства освіти і науки. - К., 2002, №29.
127. Проект Закону „Про виховання дітей і молоді”// Освіта України. - №72, 14 вересня 2004 р.
128. Пушкарьова Т.М. Науково-педагогічний проект “Росток” / Т. Пушкарьова. - Рідна школа. - 2009. - №8/9. - С. 45-49.
129. Радул В. Цілісність та системність у педагогічних дослідженнях// Рідна школа. - 2004. - №6. - С. 9-14.
130. Радул В. Соціалізація й розвиток особистості// Шлях освіти. - 2006. - №2.-С, 7-12.
131. Ралко В. Освітні технології // Директор школи. - 2009. - № 47. - грудень. - С. 1-18.
132. Рачкова Л. Роль домашнього завдання у навчально-виховному процесі // Завучу. Усе для роботи. - 2009. - №10. - С 2-3.

133. Река А. Організація виховної роботи у школі: поради методиста//Відкритий урок. -2006. - №11-12, червень. – С. 10-29.
134. Різноманітні головоломки // Позакласний час. -2009. -№3/4. - С 128-132.
135. Рожков М.И., Байбородова Л.В. Организация воспитательного процесса в школе - М.: ВЛАДОС, 2000. – 253 с.
136. Розвивальне навчання // Початкова освіта. –2009. –№17, травень. – С. 1-32 (Спецвипуск).
137. Рудіна О. Талановиті учні: підходи до навчання і виховання// Директор школи. - 2003. - №42. - С. 6-7.
138. Савусін М. Напруженість у відносинах "Педагог - обдарований учень" //Директор школи. Україна.-2007.-№2.-С.47-58.
139. Самофал Я. Інформативний компонент змісту навчання // Педагогічна думка. - 2008. - №2. - С.26-29.
140. Савченко О.Я. Стан і завдання реформування змісту загальної шкільної освіти //Педагогіка і психологія. - 1999. - №4. – С. 19-22.
141. Саюк В. Ігрові методи та їх дидактичне значення // Рідна школа. - 2001.-№4.- С. 18-20.
142. Селевко Г.Проектуємо комп'ютерний урок"/ Відкритий урок. - 2006. - №3-4, лютий. – С. 19-26.
143. Ситаров В.А. Дидактика /Под ред. В.А.Сластенина. - М.: Академия, 2003. – 368 с.
144. Слободяник Н. Психологические основы успешности учебно-воспитательного процесса в школе // Воспитание школьников . - 2005. - №6. - С. 48-51.
145. Соловйова В.В. Година спілкування для дівчат-підлітків "Сучасне рабство" // Виховна робота в школі. - 2007. - №4. - С.50-52.
146. Софій Н. Щедрий урожай методів активного навчання // Підручник для директора. - 2006. - № 4. - С 22-26
147. Соціальна педагогіка / За ред. проф. А.Й.Капської. - К.: Центр навчальної літератури, 2003. – 204 с.
148. Стельмахович М.Г. Народна педагогіка. - К.: Радянська школа, 1985. -312 с.
149. Столяренко О. Інтеграція людинознавчих знань у гуманістичному вихованні школярів// Рідна школа. - 2006. - №. – С. 14-18.
150. Стрілько В. Аксіологічні інтереси і мотиви навчальної діяльності школярів // Освіта і управління. - 2009. - Т.12, №2. - С. 114-119.
151. Суховерхова, Л. П. Педагогічна рада "Розвиток творчих здібностей учнів на основі використання нестандартних форм організації пізнавальної діяльності" / Л. П. Суховерхова // Завучу. Усе для роботи : наук.-метод. журн. - 2009. - № 17. -С 8-14.
152. Сулима Н. Застосування комп'ютерних технологій у проектному навчанні // Економіка в школах України. –2010. –№4. – С. 12-17.
153. Теличко Н. Організація навчання обдарованих і талановитих молодших школярів у США// Рідна школа. - 2005. - №6. - С. 78.

154. Теплицький І. Новий технічний засіб навчання - електронна книга // Рідна школа. - 2007. - № 7-8. - С.53-54.
155. Технопарк – нова форма інноваційної діяльності // Управління освітою. –2010. –№7, квітень. – С. 26-32.
156. Товкач А. Організація групової діяльності учнів в умовах диференційованого різнорівневого навчання // Обдарована дитина. – 2010. –№3. – С. 14-19.
157. Топузов О. Інтелектуальний розвиток учнів у проблемному навчанні // Рідна школа - 2006. - № 11. - С.6-8
158. Типові навчальні плани загальноосвітніх навчальних закладів 12-річної школи // Директор школи. - 2009. - № 9/10, березень; - С 46-64.
159. Уманець Н. Проблемне навчання як засіб підвищення пізнавальної активності учнів // Обдарована дитина. –2010. –№2. – С. 23-25.
160. Факторович А.А. Сущность педагогической технологии // Педагогика. – 2008. – №2. – С. 19 –27.
161. Фурман А.В. Теорія і практика розвивального підручника. - Тернопіль: Економічна думка, 2004. - 288 с
162. Українська козацька педагогіка // Освіта, 1992. - 9 випуск.
163. Федченко Л. Система роботи з обдарованими дітьми в Донецькій області // Рідна школа. - 2006. - № 9. - С. 40-42.
164. Фурман А. Підручник у модульно-розвивальній системі: зміст, структура, оформлення // Рідна школа. - 2000. - №7. - С. 23-32.
165. Хоружа Л. Гуманізація навчально-виховного процесу // Рідна школа. - 2000. - №1. - С. 17-19.
166. Хуторской А.В. Место учебника в дидактической системе // Педагогика. - 2005. – №4. - С. 10-19.
167. Хуторской А. Педагогические средства реализации эвристического потенциала образования // Педагогика. –2009. –№3. – С. 17-24.
168. Череповська Н. Медіа-освіта в сучасній школі // Соціальний педагог. –2009. –№6, червень. – С. 15-26.
169. Чернавський В. Організація роботи з обдарованими дітьми // Завуч. - 2003.-№17. - С. 21-22.
170. Чернишова Р. Гуманізація змістового компоненту процесу навчання // Директор школи, ліцею, гімназії. –2009. –№ 6. – С. 110-115.
171. Шепотько В.П., Волощук І.С. Організація навчання обдарованих і талановитих школярів (Навчально-методичний посібник) // Рідна школа. - 2006. - №. - С. 27-54.
172. Шушара Т. Активізація навчально-пізнавальної діяльності учнів - вимога сьогодення // Рідна школа. - 2003. - №2. - С. 11 - 14.
173. Щербак О. Рольова гра як форма інноваційних технологій //Відкритий урок: розробки, технології, досвід. - 2005. - № 9. - С. 88 - 95.

174. Юдин В. В. Проектирование педагогического процесса на основе вариативно-технологического подхода / В. В. Юдин // Дистанционное и виртуальное обучение. - 2008. - № 11. - С. 4-18.
175. Ягупов В. Дидактичні поняття "навчальний процес" чи "процес навчання" // Рідна школа. - 2000. - №2. – С. 17-19.
176. Якуніна Т. Організація навчального процесу як передумова його ефективності // Управління освітою. - 2006. - № 2 (вкладка).
177. Якушева Л. Організація науково-дослідницької роботи в умовах школи // Школа. - 2006.- № 8.-С.26-30.
178. Янковська Л. Інтерактивна освіта в питаннях та відповідях // Інформатика в школі. –2010. –№5. – С. 2-3.

7. Інформаційні ресурси

<http://www.mon.gov.ua/>

<http://osvita.ua/>

<http://socpedagogika.narod.ru/Teldov.html>

<http://socpedagogika.narod.ru/xdak.html>

<http://www.novadoba.org.ua>

<http://socpedagogika.narod.ru/>

<http://www.dcsm.gov.ua/cgi-bin/val.sh>

<http://www.ccf.org.ua>

http://alpha.rada.gov.ua/LIBRARY/bibliogr/soz_robota1.html

<http://socpedagogika.narod.ru/Definizii.html>

http://www.deti.zp.ua/show_article.php?a_id=1084

<http://www.donmolod.gov.ua>

http://www.usm.te.gov.ua/?page=norm_doc.php&id=15

Питання для підсумкового контролю

1. Педагогіка – наука про виховання. Предмет, основні категорії і завдання педагогіки на сучасному етапі її розвитку.
2. Принципи і методи науково-педагогічного дослідження.
3. Особистість як суб'єкт виховання. Фактори розвитку особистості.
4. Психологічні особливості молодшого школяра та їх врахування у навчально-виховному процесі.
5. Психологічні особливості дітей підліткового віку та їх врахування у навчально-виховному процесі.
6. Психологічні особливості старшокласників та їх врахування у

навчально-виховному процесі.

7. Цілі виховання. Класики педагогіки про цілі виховання. Цілі виховання у сучасній вітчизняній педагогіці (Концепція національного виховання).

8. Сутність виховання. Особливості виховного процесу. Закономірності та загально педагогічні принципи виховання.

9. Національне виховання: мета, принципи і основні напрямки.

10. Педагогічні основи гуманістичного виховання школярів.

11. Виховання, самовиховання, перевиховання, їх взаємозв'язок. Педагогічні основи самовиховання учнів.

12. Педагогічні основи перевиховання дітей шкільного віку.

13. Методи виховання, їх класифікація. Характеристика методів впливу на свідомість і почуття особистості (методи переконання).

14. Характеристика методів організації діяльності і формування суспільної поведінки школярів (методи вправ).

15. Характеристика методів стимулювання діяльності і поведінки учнів (методи заохочення і покарання).

16. Умови вибору та ефективного використання методів виховання.

17. Проблема гармонії колективу і особистості у вітчизняній педагогіці на сучасному етапі її розвитку.

18. Колектив, стадії його становлення і розвитку виховного потенціалу.

19. Моральне виховання – завдання, зміст, шляхи реалізації. Методика проведення етичної бесіди.

20. Естетичне виховання: завдання, зміст, шляхи реалізації. Методика проведення диспуту.

21. Трудове виховання і профорієнтація учнів.

22. Економічне виховання: завдання, шляхи його реалізації у загальноосвітніх закладах.

23. Екологічне виховання: завдання, зміст, шляхи реалізації. Методика проведення колективної творчої справи.

24. Виховання дітей в сім'ї. Умови ефективності сімейного виховання.

25. Класний керівник: функції, основні напрямки його роботи. Планування роботи класного керівника.

26. Робота класного керівника з батьками. Методика проведення батьківських зборів.

27. Поняття про дидактику. Основні категорії та завдання на сучасному етапі її розвитку.

28. Процес навчання у сучасній дидактиці: методологічні основи, структура, функції навчання.

29. Психологічні основи процесу навчання.

30. Закономірності та принципи процесу навчання.

31. Зміст освіти. Актуальні проблеми змісту освіти на сучасному етапі розвитку школи.

32. Навчальні плани, програми, підручники та навчальні посібники.

33. Диференціація та індивідуалізація процесу навчання у ЗОШ.

34. Методи навчання. Класифікація методів навчання.
35. Характеристика методів навчання за джерелами знань (словесні, практичні, наочні).
36. Характеристика методів навчання за типом (характером) пізнавальної діяльності школярів.
37. Сутність активних та інтерактивних методів навчання.
38. Засоби навчання, їх класифікація. Вибір методів і засобів навчання.
39. Форми організації навчання. Із історії розвитку форм організації навчання.
40. Урок – основна форма навчання у сучасній школі. Класифікація уроків, їх структура.
41. Вимоги до сучасного уроку.
42. Нетрадиційні уроки. Методика їх підготовки і проведення.
43. Додаткові форми організації навчання.
44. Домашня навчальна робота школярів, умови її ефективності.
45. Факультативні заняття: завдання, зміст, організація роботи учнів.
46. Додаткові епізодичні форми організації навчання учнів. Методика проведення екскурсії.
47. Педагогічна діагностика. Функції і види контролю результатів навчальної роботи школярів. Методи контролю.
48. Критерії оцінки результатів навчально-пізнавальної діяльності учнів. 12-ти бальна система оцінювання результатів навчальної роботи школярів.
49. Неуспішність учнів, її причини. Шляхи подолання формалізму у навчальному процесі.
50. Передовий педагогічний досвід. Вивчення, узагальнення та його впровадження у практику ЗОШ.
51. Технології навчання: сутність, структура, види.
52. Технологія особистісно-орієнтованого навчання (на прикладі вивчення предмету спеціалізації).
53. Інтерактивні технології навчання (на прикладі вивчення предмету спеціалізації).
54. Проектні технології навчання (на прикладі вивчення предмету спеціалізації).